

بسمه تعالی
وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی
مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

نشریه فنی:

دستورالعمل تهیه نمونه بذری برای کثرت های کشتی غلات

تهیه کننده:

سعد حاجیلومی

مراحل تهیه نمونه‌های بذری کرت‌های کنترلی غلات

۱- قبل از نمونه‌برداری از چیدمان پارت‌های بذری بر اساس اصول اولیه پارت چینی، اطمینان حاصل شود به عبارت دیگر نمونه‌های بذری فقط از پارت‌های بذری استاندارد و طبق دستورالعمل نمونه برداری استاندارد تهیه شوند.

۲- نمونه از پارت‌های بذری همه مراکز و شرکت‌های تولید کننده بذر غلات تهیه شود.

۳- نمونه از همه ارقام غلات تولیدی هر مرکز یا شرکت تولید کننده بذر تهیه شود.

۴- نمونه از همه پارت‌های بذری طبقه پرورش ۲، پرورش ۳ و مادری مراکز و شرکت‌های تولید کننده بذر تهیه شود.

۵- نمونه از ۱۰٪ پارت‌های بذری طبقه گواهی شده از هر مرکز و شرکت تولید کننده بذر به طور کاملاً تصادفی تهیه شود.

۶- از پارت‌های بذری مورد نمونه‌گیری؛ تنها یک نمونه بذری ۱۵۰ گرمی (نمونه کاری) بر اساس اصول استاندارد نمونه‌برداری جهت ارسال به ستاد مؤسسه تهیه شود.

۷- نمونه های ۱۵۰ گرمی کاری را داخل پاکت‌های کاغذی دارای برچسب یا مهر مشخصات نمونه‌های ۱۵۰ گرمی کرت‌های کنترلی غلات (شکل ۲) ریخته و درب پاکت‌ها به دقت بسته شود به گونه‌ای که امکان ریزش بذور در اثر نقل و انتقال و جا به جایی آنها وجود نداشته باشد. لازم است پاکت‌های آماده شده، فقط در کارتن بسته‌بندی و در اسرع وقت به ستاد مؤسسه ارسال شود. مزید اطلاع اینکه، پاکت‌های کاغذی فاقد برچسب یا مهر مشخصات نمونه‌های ۱۵۰ گرمی، هر ساله در اختیار نمایندگان مؤسسه در استان‌ها قرار می‌گیرد. ضروری است همکاران محترم مشخصات نمونه های تهیه شده را با توجه به الگوی ارائه شده در این دستورالعمل (شکل ۱) بر روی پاکت‌ها درج نمایند. پس از ثبت مشخصات نمونه ها بر روی پاکت‌ها، نسبت به بسته‌بندی آنها در داخل کارتن‌های مناسب اقدام نمایند.

تذکر: از ریختن نمونه‌های ۱۵۰ گرمی در کیسه‌های پارچه‌ای، پلاستیکی و یا حتی پاکت‌های کاغذی متفرقه اجتناب شود.



نمونه کاری

فرم مشخصات نمونه های بذری ۱۵۰ گرمی کرت های کنترلی غلات		
<input type="checkbox"/> نوع محصول: گندم	<input type="checkbox"/> جو	<input type="checkbox"/> تریکاله
نام رقم:	شماره پارت:	
<input type="checkbox"/> طبقه بذری: گواهی شده <input type="checkbox"/> مادری <input type="checkbox"/> پرورش ۲ <input type="checkbox"/> پرورش ۳		
تولید کننده:	استان:	

شکل ۱: مشخصات ضروری نمونه های بذری کرت های کنترلی غلات جهت درج بر روی پاکت

۸- ثبت مشخصات نمونه های بذری غلات؛ شامل نوع محصول، محیط (دیم یا آبی)، نام رقم، طبقه بذری، شماره پارت و نام مرکز یا شرکت تولید کننده بذر در فرم صورتجلسه نمونه برداری از پارت های بذری غلات برای کرت های کنترلی (جدول ۱) جهت ارسال به همراه نمونه ها، الزامی است.

در این فرم اطلاعات مرتبط با نوع محصول، محیط و طبقه بذری هر نمونه علامت گذاری می گردد. جهت درج اطلاعات مربوط به نام رقم، شماره پارت و نام مرکز یا شرکت تولید کننده بذر رعایت نکاتی به شرح ذیل ضروری است.

نام رقم: منظور از نام رقم، نام تجاری و رسمی رقم می باشد، لذا از به کار بردن اسامی محلی، کدها، حروف و اعداد به جای نام رقم اکیداً خودداری شود. تنها مورد استثناء در این خصوص لاین های امیدبخشی هستند که وارد چرخه تکثیر بذر رسمی شده اند ولی فرآیند ثبت و نامگذاری آنها خاتمه نیافته است.

شماره پارت: منظور از شماره پارت، شماره پارت مورد نمونه برداری است، لذا استفاده از شماره هایی که به یک پارت مشخص تعلق ندارد، خودداری نمایید. مثلاً شماره پارت ۱۰۰۰-۵۰۰ غیر قابل پذیرش است چرا که این شماره یک شماره موهومی است که بیانگر هیچ یک از پارت های شماره ۵۰۰، ۱۰۰۰ و یا پارتی که در دامنه بین این دو پارت قرار گرفته، نمی باشد.

نام مرکز یا شرکت تولید کننده بذر: برای مراکز و شرکت های تولید کننده بذر باید از اسامی رسمی و کامل آنها استفاده شود. از کاربرد اسامی غیر رسمی، ناقص و مخفف شده در این خصوص اکیداً اجتناب شود.

۹- از نوشتاری خوش، خوانا و بدون قلم خوردگی برای تکمیل فرم مشخصات نمونه های کرت های کنترلی استفاده شود.

۱۰- جهت بسته بندی پاکت‌های ۱۵۰ گرمی به هیچ وجه از گونی‌های پروپیلنی یا کنفی استفاده نشود. این امر در زمان نقل و انتقال نمونه‌ها خطر تخریب پاکت‌ها و اختلاط نمونه‌ها را به همراه خواهد داشت. لذا بهتر است برای بسته بندی نمونه های ۱۵۰ گرمی از کارتن‌های محکم استفاده شود.

۱۱- جهت جلوگیری از ارسال دیر هنگام نمونه‌ها و با عنایت به طولانی بودن فرآیند بوجاری و پارت‌چینی بذور غلات؛ ارسال نمونه‌ها با توجه به پیشرفت عملیات بوجاری و پارت چینی حداکثر در ۲ یا ۳ مرحله و در اسرع وقت انجام شود.

جدول ۱: فرم صورتجلسه نمونه‌برداری از پارت‌های بذری غلات برای کرت‌های کنترلی

فرم مشخصات نمونه‌های ۱۵۰ گرمی کاری کرت‌های کنترلی غلات استان سال زراعی.....												
ردیف	محصول			محیط		طبقه				تولید کننده	شماره پارت	نام رقم
	گندم	جو	تریتیکاله	آبی	دیم	پرورش ۲	پرورش ۳	مادری	گواهی			
۱												
۲												
۳												
.												
.												
.												
n												

نمونه کاری

فرم مشخصات نمونه های ۱۵۰ گرمی کرت های کنترلی غلات	
<input type="checkbox"/> کنده <input type="checkbox"/> جو <input type="checkbox"/> تریکاله	
نام رقم:	شماره پارت:
<input type="checkbox"/> گواهی شده <input type="checkbox"/> مادری <input type="checkbox"/> پرورش ۲ <input type="checkbox"/> پرورش ۳	
تولید کننده:	استان:

شکل ۲: محل ثبت مشخصات نمونه های ۱۵۰ گرمی کرت های کنترلی غلات بر روی پاکت